

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי כ"ח סיון תשפ"א | דף היומי בבלי: יומא נח | דף הכולל: יומא מ.
דף היומי בהלכה: מאמצע סעיף ד' בהגה "מי שמת לו מת" עד סימן תר"ז סעיף ג'.
מוסר: שם עולם - והנה אנו רואים' עד 'עוד יש ליצר הרע'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק ד' 'והנה יש מן הפתאים' עד סוף פרק ד'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

הסבא הגיע בחלום: "או שתחזור בתשובה, או שאני לוקח אותך" | ביום שישי ב-1:30 בצהריים הוא 'נוכר' שהוא רוצה לנסוע למירון | אחרי הפיגוע שאלתי את מרן הגרי"ש זצ"ל: במה צריך להתעורר | 2163

קידוש השם

כשהגיע הרב לברזיל התברר לו כי הבעל פתח שם רשת-חנויות למכירת ירקות. שקל הרב בדעתו מה לעשות, והחליט לפנות אל ה...כומר הראשי של המדינה

הסיפור שהתפרסם בכל העולם וגרם לקידוש שם שמים

הרב אכן ניגש אל הכומר, הסביר לו את פרטי המקרה, ואמר שאם המכתב יתפרסם והלקוחות לא יקנו אצלו יותר, פרנסתו תרד פלאים, ואז הוא יבין ממילא את אשר עליו לעשות.

הכומר התפעל מאוד ממסירותו של רב-העיר, וראה כיצד ממרום-גילו טס מארץ ישראל לברזיל, ופרסם את המכתב, כפי בקשתו של הרב. ואכן, העצה פעלה בתוך זמן קצר, וכשראה הבעל שאין לו פרנסה, אמר מיד שהוא מוכן לתת גט לאשתו... וכך אכן היה.

הסיפור התפרסם בכל העולם, והכל התפעלו והתרשמו ממסירותו של הרב שהוא שליט"א, וראו שאין אומה כמו האומה היהודית. אבל כשהגיע המעשה לאוזנינו, סיפר הגר"י זילברשטיין, התפלאנו כיצד התיר הרב הוא לעצמו לפנות אל הכומר, ולבקש ממנו שיסייע בענין, הרי יש בכך משום האדרת-שמה של הנצרות! ברם, כששאלתי את פי גיסי מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי, הרגיעני באומרו שהרב לא ניגש אל הכומר בגלל היותו כומר אלא בשל ההשפעה המרובה שהיתה לו על הציבור, ולכן אין בכך

בליל שבת פרשת 'בהעלותך' סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א על אחד מרבני הערים החשובים שגרם לקידוש שם שמים גדול ברחבי העולם. בעירו של אותו רב התפרסם על יהודי רע-לב שברח לחו"ל והותיר את אשתו עגונה. המרא דאתרא שמע שהאיש ברח לברזיל, והחליט לעשות את כברת-הדרך הארוכה עד למדינה היא, להתחקות אחר עקבותיו של הבעל ולאצלו לתת גט לאשתו.

למרות שהרב הוא היה כבר בגיל מבוגר מאוד, לא חס על המאמצים המרובים, וטס לברזיל יחד עם ראש בית הדין בעירו. היה בכך משום מסירות נפש של ממש.

והנה, כשהגיע לברזיל, התברר לו שהבעל היהודי פתח שם רשת-חנויות למכירת ירקות, והוא מתפרנס היטב. שקל רב-העיר בדעתו מה לעשות, והחליט כדלהלן: כיון שברזיל היא מדינה שבה יש רוב נוצרי, החליט לפנות אל ה...כומר הראשי של ברזיל, ולבקש ממנו שיוציא מכתב ובו יפרט את מעלליו של הבעל, וידרוש שלא לקנות עוד ירקות בחנויותיו עד שייתן גט לאשתו.

משום האדרתה של הנצרות.

עוד סיפר הגר"י שליט"א על מקרה שהתרחש בשנותיה הראשונות של רמת אלחנן.

יום אחד התדפק בביתנו ערבי, ואמר שהוא רוצה להתדיין בדין תורה עם אחד התושבים. "אני יודע", כך אמר, "שדיני התורה היהודית הם צדק, בניגוד למה שמתרחש אצלנו..." הערבי הזה הסתובב ברמת אלחנן והצהיר בכל מקום שדיני התורה הם צדק גמור...

המקרה נסב על עבודת-חפירה שקיבל לעשות בביתו של אחד התושבים. "כשקיבלתי את העבודה", אמר הערבי, "חשבת י שאצטרך להביא לכאן כמות מסוימת של מלט, אבל במהלך

העבודה ראיתי שאני חופר וחופר, והאדמה ממשיכה לשקוע, ואני צריך להביא לכאן כמות של מלט הרבה-הרבה יותר גדולה. אני רוצה שהיהודי ישלם לי יותר, כפי המאמצים שאני משקיע..." תבע הערבי.

הוא לא ידע מדוע האדמה שוקעת, אבל אנחנו ביררנו ושמענו שהסיבה היא בגלל הימצאה של באר גדולה באזור, המשמשת את מפעל 'קוקה קולה'. והנה, על פי דין-תורה לא מחויב היהודי לשלם לערבי תשלום נוסף, אבל כיון שמרן הרב שליט"א לא רצה שיווצר חילול השם - שילם לו את ההוצאות מכיסי הפרטי והערבי יצא שמח וטוב-לב...

(קול ברמה')

הסיפור היומי

לאחר כמה שנים, בשעת חצות של מוצ"ש, ישבתי ולמדתי בהיכל הישיבה. לפתע נכנס אותו בחור ונעמד לצדי. לא רציתי להסתכל עליו והמשכתי ללמוד, אך הוא לא זז. לאחר שעה שאלתי אותו ברוגזה: מה אתה רוצה ממני!?

מספר הרב יצחק אלחנן גיברלטר זצ"ל בזכרונותיו:

הסיפור דלהלן התרחש עם אבי בעת היותו בחור ישיבה בזמן מלחמת העולם הראשונה. הסיפור מחיש את זהירותו והקפדתו על טהרת ההשקפה, והלקח שלמדתי ממנו בא לידי ביטוי כעבור שנים ארוכות, כפי שיסופר.

באותה תקופה הוציאה ממשלת הצאר צו הדורש מיהודים באזורים נרחבים לעזוב את מקום מגוריהם ולעבור לעומק רוסיה. טענתם של הרוסים היתה כי היהודים מדברים באידיש הדומה לשפה הגרמנית, וכך הם יכולים לשמש כמרגלים וכאנשי מודיעין של הצבא הגרמני.

כך גלתה ישיבת סלבודקה לתוככי רוסיה יחד עם ישיבות נוספות ותושביהן של עיירות שלמות. היתה זו טרגדיה עבור העם היהודי בליטא. הערבות ההדדית וגמילות החסד של היהודים הוכיחה את עצמה, ובכל מקום זכו הגולים לסיוע ולתמיכה - אך עדיין היתה זו גלות קשה ביותר. הגולים יכלו לקחת עימם אך ורק תרמיל גב אחד, וכך צעדו רגלית למרכז רוסיה.

אבא ניסה להסתתר בעיירות בליטא שלא חלה עליהן גזירת הגירוש. הוא מצא את הפספורט של אחיו הבכור שנמלט לאמריקה בתור נער צעיר, וכך ברח ממקום למקום. בהגיעו לווילנה התיידד אבא עם בחור מיישיבת סלבודקה, והם הפכו לחברים בלב ובנפש כאחים ממש.

יום אחד סיפר החבר לאבא שהוא השתתף בהרצאתו של היסטוריון הנחשב לדתי בשם יעבץ. הוא הוסיף וציטט באוזניו רעיון היסטורי כלשהו שנאמר בהרצאה, ולפי דעתו של אבא הרעיון נגד את דעת חכמינו. בעיניו של אבא, אדם שיכול להשמיע

רעיון שסותר את דעת חכמים הוא מין ואפיקורס, ואסור לדבר איתו. אבא ניתק מיד את כל קשריו עם אותו בחור, ולא הועילו כל תחנוניו והבטחותיו שלא ילך יותר להרצאות של יעבץ.

אבא היה אדם סבלני וטוב לב, אך כשהגיעו הדברים לאמונה בחכמי התורה - הקפיד על קוצו של יוד בכל תוקף. כך למדתי מאבא לברוח מאנשים, אפילו הקרובים ביותר, אם הם אומרים מילה שמשמע ממנה סתירה לדברי חכמים.

בין קבוצת הבחורים שלנו שהגיעו לאחר השואה מאיטליה היה בחור אחד, מיוצאי הונגריה, שהיה עילוי גדול ומתמיד עצום וישב ולמד לבדו יומם ולילה. קינאתי בהתמדה, בהבנה ובידיעות המקיפות שלו, וחשבתי בלבי שאם ימשיך כך יגדל לאחד מגדולי ישראל. ניסיתי להשפיע עליו לבוא ללמוד איתי בישיבת חברון, אך הוא אמר לי שבהונגריה נהגו לשלב תורה עם דרך ארץ, והוא מחפש מקום בו יוכל ללמוד רק חצי יום, כדי שבשאר הזמן יוכל ללמוד מקצוע.

ניסיתי בכל כוחי להניא אותו מתוכניתו, אולם נכשלת במאמצי. הוא מצא את מקומו בישיבת 'באר-הגולה' בשכונת סנהדריה בירושלים, שהחליטה לקבל אותו בתנאים שלו בתקווה שבמשך הזמן הוא יימשך ללימוד התורה בלבד ויגדל לשם ולתפארת.

אך לא כך היה. במקביל ללימודיו בישיבה הוא החל ללמוד נגרות, אולם מקצוע זה לא סיפק אותו כלל. הוא שמע שבאוניברסיטה בירושלים ישנם ספרי קדמונים שעדיין לא הודפסו ואין להם עותק בשום מקום. הוא התחיל לבקר באוצר הספרים העתיק ומצא בכך סיפוק.

כפי שלמדתי מאבא, ניתקתי את הקשר בינינו. ידעתי שליבו מורעל וחששתי לשוחח עימו.

לאחר כמה שנים, בשעת חצות של מוצאי שבת, ישבתי ולמדתי עם חברותא בהיכל הישיבה. לפתע אני רואה את הבחור שהתפקד נכנס לישיבה ונעמד לצדי. לא רציתי להסתכל עליו או לדבר עם רשע כמותו והמשכתי ללמוד, אך הוא לא זז ממני.

לאחר שעה שאלתי אותו ברוגזה: מה אתה רוצה ממני? והוא ענה: "ברצוני ללמוד אתך עכשיו גמרא". אמרתי לו: אפיקורס שכמוך, קודם כל עליך לקיים מצוות ולשמור שבת, אחר כך תבוא ללמוד איתי גמרא.

ואז הוא סיפר לי סיפור נורא: הסבא שלו, שנשרף באושוויץ, בא אליו בחלום בשלושת הלילות האחרונים ואמר לו: "שבעים נכדים הקרבתי במזבח באושוויץ על קידוש השם, ואתה - הנכד השבעים ואחד - ניצלת. דע לך שאין לי מנוחה ממך בעולם העליון. או שתחזור לקיום התורה והמצוות, או שאני לוקח אותך אלי". בליל שבת הוא נתן לו התראה אחרונה ואמר: "לא אבוא אליך פעם נוספת. עליך לשוב בתשובה שלמה, ואם לאו - אקח אותך אלי".

הוא פחד ללכת לישון ורצה לחזור בתשובה. הוא תכנן ללמוד עימי גמרא וכך לחזור בתשובה, אך אני אמרתי לו: לפני שאתה רוצה ללמוד איתי גמרא עליך לחזור בתשובה שלמה. עלה לארון הקודש, פתח אותו והוצא את ספר תורה. החזק אותו בידך והבטח שאתה מקבל על עצמך מעתה ואילך לקיים את התורה כולה עם כל פרטיה ודקדוקיה, ואני והחברותא שלי נהיה העדים שלך.

הוא עשה כעצתי, ולאחר מכן סיכמנו שמחר בבוקר הוא יבוא שוב לישיבה ונפרדנו בשמחה. ביום ראשון הוא אכן הופיע בישיבה ואני הכנסתי אותו לחדרי. הבנתי שאין בכוחי להשפיע עליו לשכוח את כל לימודי הכפירה שלמד, ועל כן פעלתי בדרך אחרת. בישיבה היו כמה בחורים יוצאי גרמניה בעלי תואר אקדמאי בפילוסופיה, שלמדו ביקורת המקרא וביקורת נגדית ונתרו יראים ושלמים. הכנסתי אותם לחדר, ובמשך כשש שעות ללא הפסקה התנהל ביניהם ובין הבחור ויכוח עז. הם מוטטו את כל טענותי אחת לאחת, והתיאוריות הכפרניות שלו קרסו כמו קרח שהופך למים.

לאחר מכן התחלתי ללמוד עימו, והוא הפך לבעל תשובה שומר מצוות בתכלית. הוא אמנם לא הגיע לאן שיכול היה להגיע עם כשרונותיו הנדירים, אך לכל הפחות שמר על קלה כבחמורה. הוא התחתן עם בת רב מאמריקה, ואני התחתנתי ועברתי מירושלים. מאז לא היה לי עמו כל קשר.

(גיליון יאיר נזרי)

פעם אחת צד את עינו הכיתוב "קתדרה לתלמוד". הוא צחק בליבו - מה כבר אנשי האוניברסיטה מבינים בתלמוד, הם מתיימרים לתת הבנה ודרך לימוד בגמרא ובמפרשיה?! הוא החליט להיכנס לשמוע הרצאה בגמרא. בתחילה הוא צחק וגיחך, אך לאט לאט הוא נמשך פנימה ברצותו לבחון עד היכן מגיעה ידיעתם של המרצים.

ראש הקתדרה היה פרופ' פרנקל, יהודי גרמני שומר מצוות בתכלית כנוסח גרמניה. הוא לימד באוניברסיטה גם ביקורת המקרא, שסותרת בעצם את הלימוד שלנו, ואח"כ היה סותר את הביקורת בביקורת נגדית. כך החל המשבר של אותו בחור. את הביקורת הוא קיבל, אולם את סתירת הביקורת - לא קיבל. יהודי גרמניה יכלו ללמוד גמרא ותנ"ך עם ביקורת המקרא ועם ביקורת נגדית ולהישאר חרדים ויראי שמים, אך סגנון זה של לימוד לא התאים לאחרים.

פרופ' פרנקל חשב לתומו שהבחור ימשיך להיות ירא שמים. הוא ראה את הכשרונות הנדירים שלו, ומכיוון שכבר היה קרוב לגיל הפנסיה ורצה לפרוש ממשרתו, הציע לבחור לקבל ממנו הכשרה ולרשת את המשרה. הבחור ההונגרי אפילו לא למד בבית ספר עממי, והתנאים לקבלת המשרה היו שנת לימודים באוניברסיטה, עמידה בבחינות של בית ספר עממי ותיכון, וכמה שנות לימודים אצל פרופ' פרנקל. לאחר קבלת התואר הוא יכהן כמרצה, ואח"כ יתמנה לראש הקתדרה לתלמוד.

הבחור קיבל את ההצעה, ובקלות רבה נבחן והשיג ציונים גבוהים ביותר. הוא הצטיין מאד בלימודיו, אך ירד מהדרך ופרק עול.

לאחר כשנתיים שמעתי מחברי שהיו עימי בקיבוץ באיטליה ובמחנה בקפריסין, שהעילוי הגדול התפקד בצורה איומה והגיע עד כדי חילול שבת. שמעתי זאת בשבת, ולאחר התפילה והסעודה החלטתי ללכת לבקרו בדירתו שבקטמון. מצאתיו במצב איום ונורא, והוא אמר לי: "יצחק יקירי, לא תוכל להשפיע עלי. אני כבר בצד השני".

התחלתי לשוחח עימו ושאלתי: 'כיצד יתכן שבחור מתמיד כמוך, שהיה שקוד על תלמודו יומם ולילה, יהפוך לפורק עול? תמיד קינאתי בלימוד שלך והייתי בטוח שתצא אחד מגדולי הדור!'

תשובתו היתה: "אני קינאתי בך. פעם אחת שמעתי אותך אומר את הפסוק בהבדלה: 'ליהודים היתה אורה ושמחה... כן תהיה לנו' - בכוונה עצומה, וקינאתי בך מאד באמונה ובבטחון שלך בה'. גם התפילה והלימוד שלך עוררו את קנאתי".

ראיתי שאיני יכול להשפיע עליו וחזרתי שבור ורצוף לישיבה.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

ה'חפץ חיים' נסע עד ורשא כדי לסדר את רישיון העלייה; הכינו לו דירה בפתח תקוה, אבל דבר אחד היה לפלא בעיני כל האנשים - שכשהכריז בביהכ"נ על העלייה לא"י הוא לא אמר "אם ירצה ה'"

הרה"ג רבי גדליה הוניסברג שליט"א

שקוע בלימוד והסבתא, הרבנית הינדה ע"ה, קיבלה את הנכד וסיפרה לו את המעשה הבא:

באחת השבתות לאחר תפילת מנחה עלה מרן ה'חפץ חיים' זיע"א לבימת בית הכנסת ואמר: "מורי ורבותי, מחר אני עולה לארץ ישראל, אני מבקש להיפרד מכם לשלום". היא סיפרה, שלמרן ה'ח"ח היה מאוד מאוד חשוב לעלות לא"י, הוא נסע לשם כך עד ורשא כדי לסדר את המסמכים לקבלת הרישיון לעלות; הכינו לו דירה בפתח תקוה, אבל דבר אחד היה לפלא בעיני כל האנשים, שבהכרזה בבית הכנסת על העלייה לא"י הוא לא אמר אי"ה.

במוצאי שבת באותו ערב חלתה הרבנית ומרן ה'ח"ח נאלץ לדחות את הנסיעה. זמן רב מצבה היה קשה, וכאשר החלה להחלים ולחזור לכוחותיה, מרן ה'ח"ח נחלש, וכבר אמרו שלא יוכל לעמוד בטלטולי הדרך. והסוף ידוע, שמשמים רבינו ה'ח"ח לא עלה לא"י.

כשסיימה הרבנית מלצר ע"ה לספר את הסיפור, אמר מרן הגרא"ז מלצר זצוק"ל: העיקר נשכח מהספר - רבינו ה'ח"ח לא היה פוסק מלומר 'בעזרת השם'. גם כשהיה חפץ לעבור בבית מחדר אחד לשני היה אומר: "אני הולך כעת בע"ה לחדר השני". שם שמים היה שגור על לשונו כל הזמן. משמים ביקשו שהתכנית של ה'ח"ח לא תצא לפועל, וסיבבו שישכח לומר בעז"ה. (הביא לדפוס: הרב ישראל קוטלר)

(מתוך מגזין 'במה')

השל"ה הקדוש כותב על הפסוק "על פי ד' יסעו ועל פי ד' יחנו", שיש בזה רמז שכל פעולה או תנועה שאדם עושה, עליו לומר 'אם ירצה השם' או 'בעזרת השם', ולאחר שעושה את אותה פעולה יחזור וייתן שבח להקב"ה על הפעולה שנעשתה. והשל"ה הקד' מסיים: "נמצא שם שמים שגור בפיו בכל פעולתו".

אצל רבינו שליט"א זה כל כך מוחשי, כסדר, על כל צעד ושעל. אפילו הבוקר, בקבלת קהל, אנשים באו לקבל ברכה, וכל מילה של רבינו שליט"א היא "אי"ה", "בעז"ה". שם שמים שגור על פיו באופן מאוד מאוד בולט. גם בדברים מסוימים שאני שואל את רבינו לאורך היום האם לעשות כך והאם רבינו מעוניין כך וכך, התשובה הרבה פעמים: "אם ד' ירצה".

רבינו אמר לי: "גם אבא (מרן הסטייפלער זיע"א), על כל דבר היה אומר "אם ירצה השם".

רבינו סיפר לי שפעם אחותו הייתה צריכה לנסוע לתל אביב להעביר חלק חלופי למכונת כביסה ולסדר דבר צדדי נוסף. היא אמרה לאביה, מרן הסטייפלער זיע"א, שהיא הולכת לת"א לסידורים. אמר לה הסטייפלער: "צריך לומר אי"ה".

לבסוף היא הגיעה לת"א, את הדבר הצדדי היא סידרה אבל את הדבר העיקרי שלשמו היא נסעה, היא לא הצליחה להיזכר בו ולא סידרה אותו. עד כדי כך.

סיפר לי הגאון רבי יצחק שאול שליט"א, שפעם נכדו של מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצוק"ל בא לבקרו, הגרא"ז זצ"ל היה

קול העם

ביום שישי בשעה 1:30 בצהרים הוא התקשר לחברו ושאל אותו האם הוא יודע על מישהו שנוסע עכשיו ויש לו אולי מקום פנוי עבורו. החבר לא הסתיר את תמיהתו: "בשעה כזאת?! עכשיו נזכרת?!"

מעשה נפלא של השגחה פרטית

למעמד ההדלקה של כ"ק מרן אדמו"ר מתולדות אהרן, וגם היה בין מאות האנשים שנדחסו בתוך 'מעבר המוות'. הוא נדחק ונדחס בין ההמון, הרגיש את צלעותיו נמחצות,

יעקב א. לוסטיגמן
ליל ל"ג בעומר השתתף הרב ג' מבית שמש בחגיגות ההמוניות בהילולת הרשב"י במירון. הוא נקלע כמו רבים אחרים

התפלל, למד את סדרי הלימוד הרגילים שלו ליום שישי בבוקר, יצא לקנות חלות ומצרכים נוספים לכבוד שבת קודש, עזר בבית עם השטיפה והארגון, ורק אחרי שהבית כבר היה מוכן לשבת, הציץ בשעונות וראה שהשעה כבר אחת וחצי בצהרים.

הוא הרים טלפון לחבר הנמנה על עדת חסידי לעלוב שנוהגת לשבות בשבת 'בהעלותך' במירון כבר למעלה משבעים שנה ברציפות, ושאל אותו אם הוא יודע על מישהו שנוסע מבית שמש או מהאזור למירון בשעה זו, ויש לו אולי מקום פנוי עבורו. החבר המופתע לא הסתיר את צחוקו: "בשעה כזאת? עכשיו נזכרת? כולם כבר נסעו. גם אני כבר מגיע עוד מעט למירון...".

אבל הוא הבטיח לנסות, ובינתיים יצא הרב ג. אל הכביש העוקף של בית שמש, מנסה לעצור טרמפים שיובילו אותו למחלף לטרון, בזמן שהחבר הלעלובאי מנסה למצוא איזה נהג ירושלמי עם מקום פנוי באוטו, שעדיין לא יצא למירון.

באותו זמן יצא כותב השורות, גם הוא חסיד לעלוב מן השורה, אל הדרך מבית שמש למירון...

נכון, השעה כבר מאוחרת, אבל בביתי בדיוק עושים קצת שיפוצים, והיה צורך להשלים את הכנת החשמל לפני שיבוא הרצף וידביק קרמיקה. איש המקצוע עבד במרץ ובעל הבית עמד על ימינו לסייעו כדי שהמלאכה תתבצע במהירות וביעילות. אחרי ריצה למקווה והתארגנות מהירה, נכנסתי למכונית ויצאתי אל הדרך, כשיש לי ברכב מקום אחד פנוי.

ביציאה אל הכביש העוקף של בית שמש פגשתי את הרב ג' שלא הספיק אפילו להזיע בחום הקיץ. פחות משתי דקות הוא עמד בתחנה.

עצרתי לו, חשבתי שאוכל לעשות טובה ליהודי ולקדם אותו עד לאחת התחנות הבאות. הוא כנראה איחר את האוטובוס ורוצה להספיק אותו בתחנות הבאות...

הוא פותח את הדלת ושואל אותי: "לאן אתה מגיע?". למירון, השבתי לו, והוא פשוט נכנס ומתיישב ברכב. לאיפה אתה צריך? שאלתי בחוסר הבנה, והוא השיב לי בטבעיות: "אני נוסע למירון...".

כך כוונתי השניות ונמשכה העבודה בביתי בדיוק עד שהוא סיים לסייע בקניות ובניקיונות, ויצא לדרך כשהוא בוטח בהקב"ה שיוליך אותו אל המקום הנכון, ובזמן הנכון...

נשימתו נעתקה ממנו. ברגע אחד כשהתאפשר לו, ניצל את ההזדמנות, התרומם מעט וקפץ כלפי מעלה כדי לשאוף אוויר. הדחוק העצום גרם לכך שהוא נותר במשך דקות ארוכות כך, כשהוא מוגבה מהארץ ורגליו אינן נוגעות ברצפה.

ימים אחדים לאחר מכן למדנו בדף היומי על הנסים שנעשו בבית המקדש, שם עמדו צפופים והשתחוו רווחים, ורש"י מסביר שצפופים הוא מלשון 'צף', כי האדם הנמצא במקום צפוף יכול לנתק את רגליו מהרצפה ולצוף בעודו נתמך בהמון המחזיק אותו. בדיוק כמו הרב ג. מבית שמש.

כשהצליח להיחלץ מן התופת ולהימלט מהצפיפות, הסדיר מעט את נשימתו, ואז החלו להגיע בשורות האיוב על ההרוגים הרבים שנותרו מוטלים שם, במעבר הצר והנורא שהפך למלכודת מות.

הוא שב לביתו אבל חפוי ראש, כמו כל עם ישראל. התאבל מרה על ההרוגים, והתחזק באמונה שהכל מאתו יתברך, וברצות ה' אירע כל זאת.

ביום חמישי של פרשת בהעלותך, החל לקנן בלבו רצון עז לעשות את השבת באתרא קדישא מירון. בשבת זו ציינו את ה'שלושים' לאותו אסון נורא, והרב ג' הרגיש צורך עז לשהות ביום זה במירון, להתרפק על הציון הקדוש, לשאת תפילה לבורא עולם, להודות לו על הנס האישי שאירע עמו ולהתפלל עבור בני משפחותיהם של אלו שלא זכו להיחלץ משם כשהם בין החיים, כמו גם עבור הפצועים שחלקם עדיין לא החלימו.

נו... רצון לנסוע למירון זה לא עניין נדיר. אנשים רבים רוצים ולא נוסעים, וגם הוא חשב שזה יישאר בגדר רצון בלבד. הוא הדחיק את המחשבות הללו אל ירכתי המוח והמשיך בעיסוקיו ובסדרי הלימוד הרגילים שלו.

בבוקרו של יום שישי, כשהתעורר משנתו, הרגיש שהרצון לנסוע למירון הוסיף והתחזק במשך הלילה. עברה שעה, עברו שעותיים, ואותה שאיפה הלכה והתעצמה הלכה והתחזקה.

אין לו איפה להיות שם, במירון, אין לו כסף לנסיעה היקרה, הבית עדיין לא מאורגן לשבת, והוא בוודאי לא ייסע וישאיר את רעייתו להתמודד עם כל הקניות, הבישולים וארגון הבית לבדה, בלי עזרה בכלל מצדו.

הוא רוצה? אז מה. האם כל מה שרוצים מקבלים?

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

הוא שתה את הקפה השחור וראה את הבוץ שבתחתית הכוס, לקח את הכף והתחיל לאכול אותו, כי לא רצה להביך את האיש שבקרוב יהיה חמיו, שהגיש עבורו לפתן כה מסוכך לאכול, לכן הוא לעס באיטיות ובלע את הבוץ...

סיפור נפלא שגם מספק לנו הסבר מסוים איך העז קורח לחלוק על משה רבינו אחרי שראה אותו קורע את הים ושוהה במרום ארבעים יום וארבעים לילה

יחיאל ורטהיימר

המעשה עם קורח ועדתו בלתי נתפס עבור אנשים פשוטים כמונו. איך? איך? איך? יכול היה קורח שפיקח היה, לחלוק על משה רבינו ע"ה, אחרי שראה במו עיניו את משה עולה הלר סיני ושוהה במרום ארבעים יום וארבעים לילה?

איך יכלו 250 ראשי סנהדראות, לחלוק על מי שקרע להם את הים, האכיל אותם מן, היה השליח לתת להם את התורה, כולם ראו שהוא דבר עם הקב"ה פה אל פה, ראו שקרן עור פניו ולא יכלו להביט אחריו, ובכל זאת העזו לחלוק עליו ולהעליל עליו עלילות שפלות??? איך זה ייתכן?

התשובה היא שיש מן יצר הרע מיוחד שגורם לאדם שלא להכיר במעלתם של צדיקי הדור. כך היה בדורו של משה וכך בכל דור ודור, תמיד יש 'קורחים' כאלו שמקררים את האמבטיה וגורמים לרבים אחרים לנהות אחריהם ולזלזל בצדיקי הדור וחכמיו.

בכיוון זה מספרים מעשה מופלא שאירע עם הגאון רבי משולם איגרא מפרשבורג, אחד מגדולי הענקים שבדורו. בצעירותו, בא בברית השידוכים עם בתו של אחד מראשי הקהילה העיקריים בבוטשאטש עיר מגוריו.

מספר חודשים לפני החתונה, הוזמן לביקור המחותן, שם הוגש לו 'מעדן חם' שרבי משולם העני מעולם לא ראה ולא שמע עליו: קפה.

המשרת הביא כוס חם של קפה מבושל, לצדו צלוחית חלב וכמה קוביות סוכר למתק את המשקה המר.

בעל הבית ביקש ממנו להתכבד, והתלמיד חכם הצעיר הסתכל במבט בוחן על כל אחד מהרכיבים והתחיל לחשוב: יש לנו שני נוזלים וסוכר. הדין הוא שמקדימים אוכל לשתיה. הוא לקח קובית סוכר ואכל.

לאחר מכן היה מסופק מה לשתות קודם: את החלב או את המשקה השחור. הוא חשב שבתורה כתוב שהאפלה קודמת לאור, ולכן הוא שתה את הקפה השחור. הוא ראה את הבוץ שבתחתית

הכוס, לקח את הכף והתחיל לאכול אותו, כי לא רצה להביך את האיש שבקרוב יהיה חמיו, שהגיש עבורו לפתן כה מסוכך לאכול, לכן הוא לעס באיטיות ובלע את הבוץ.

הכלה השקיפה מהצד על מעשהו של מי שאמור היה להיות בעלה, ועמדה על מקומה המומה.

"אבא" היא בכתה, "אינני מסוגלת להתחתן עם בן אדם שאינו יודע איך שותים כוס קפה. הוא רחוק מלהיות כזה חכם כמו שאמרו לנו עליו.

בגלל מעשה זה וכמה מעשים דומים, אכן עמדה הכלה על דעתה, גם אחר נישואיה, ולבסוף נפרדה החבילה ורבי משולם נתן לה גט כריתות.

שנים מאוחר יותר, ביקר אותו ראש הקהל בביתו של הגאון רבי ישעיהו פייק, רבה המפורסם של ברסלב. כשנכנס לחדרו, הוא ראה את הרב שקוע עמוק במכתב. הוא היה נראה מודאג ומבולבל. כשהאיש שאל אותו מה הייתה הבעיה, הרב ענה לו שהוא קיבל מכתב מלא בדברי חכמה עמוקים. "אני חייב להתרכז בעמקות מיוחדת במינה, כדי להתחיל להביך את רמת הגאונות של האיש הזה", הוא המשיך. "אינני חושב שבחמישים השנים האחרונות קם בכל אירופה איש בשיעור קומה שכזו. בנוסף לגאונותו, ראוייה לציון ענוותנותו הנפלאה ועדינותו הנשגבה הבוקעת מכל מילה במכתבו".

הרב הרים את עיניו: "אתה מבוטשאטש", אמר לראש הקהל הנכבד שבא לבקרו. "האם שמעת אי פעם על בן אדם ששמו רבי משולם איגרא?"

האיש לא השמיע מילה. הוא פשוט התעלף.

כשחזר לעצמו, הוא סיפר את כל הסיפור, ואיך רבי משולם איגרא היה חתנו וכל העסק נכשל בגלל כוס קפה.

הגר"י פיק הסתכל עליו, הניע את ראשו בעצב: "באמת!" הוא צעק, "אתה פספסת את ההזדמנות להיות חותנו של האיש הדגול הזה בגלל שלא ידע איך לשתות כוס קפה?!"

הוא שוב נעץ מבטו בראש הקהל ובפשטות אמר לו, "תתעלף בחזרה!"

(מעובד מתוך 'רעיונות לפרשת השבוע', ומבוסס על מאמר של הגר"מ קמינצקי)

"לפני 19 שנה לאחר הפיגוע במלון 'פארק' בנתניה, הלכתי למרן הגר"ש אלישיב זצ"ל ושאלתי אותו במה צריך להתעורר..."

מקלסין אותו כך". מוזיקה כה יפה עושה לו לקב"ה כביכול נחת רוח, עד שקורע את גזר דיננו.

מסופר על בעל ה'אמרי אמת' שהיה רב בורשא לקהילה של מאה אלף חסידים. יום אחד בנו ר' פנחס מנחם, שהיה אז ילד כבן חמש שנים, דיבר באמצע התפילה. קרא לו ה'אמרי אמת' ואמר לו: כתוב במדרש שיש מלאך בשמים שאוסף את כל אמירות ה'ברוך הוא וברוך שמו' ו'אמן' שאומרים ישראל בעולם, ועושה מזה כתר למלך. וכעת הביא המלאך את הכתר הענק למלך - אך לפתע ניכר חור גדול באמצע... שאלו את המלאך מדוע יש חור. אמר להם המלאך: חור זה, משום שפנחס מנחם דיבר באמצע התפילה...

שמע הילד והחוויר, ובכה במשך שלוש שעות שלא יהיה חור. כאשר גמר לבכות אמר לו אביו, עכשיו שבכית - חזרת בתשובה, והושלם הכתר.

רבינו יונה כותב, איך אפשר לדבר בשעה שנותנים כבוד לשמו יתברך? וא"כ לאחר שגורשנו מבית הכנסת וחזרנו, ראוי להתחזק בלי דיבורים ובלי פלאפונים בתפילה כלל וכלל.

בבני ברק היה פעם צדיק בשם "חכם רפאל ברוך טולדאנו" זצ"ל, שככל הידוע לי היה האחרון ששמענו בו שזכה לגילוי אליהו. יום אחד קם ממקומו וביקש עט ונייר, ורשם את השיר "אשורר אשירה לכבוד התורה" - כדי שלא ישכח את המילים שזכה להן מאליהו הנביא. על יהודי זה אמר הסטייפלער לבנו ר' חיים שילך מידי פעם לראותו כדי לראות מהי יראת שמים (ר' חיים - שגדל בביתם של החזו"א והסטייפלער!)

ופעם התפלל חכם טולדאנו בבית כנסת אחד, ושמע שמדברים בחזרת הש"ץ; עצר את החזן באמצע התפילה, עלה על כיסא וצעק: "רבותי! גנב, גזלן או רוצח - יש להם כפרה; אבל מי שמזלזל ומדבר באמצע חזרת הש"ץ, עליו נאמר 'גדול עונו מנשוא'!" וגעה בבכי, ואחריו בכו כולם...

כאשר סיימו לבכות, הורה לחזן להמשיך את התפילה. כך נתן לכולם את ההרגשה בחומר של דיבורים בתפילה.

(הגר"י קולדצקי שליט"א, קובץ גיליונות)

כידוע, קודם קדושה וקודם עניית "אמן יהא שמיה רבא" יש לכוון לקיים מצות עשה דאורייתא של "ונקדשתי בתוך בני ישראל" - לקדש שם שמים; "מכבדי - אכבד".

לפני 19 שנה - סיפר הגר"י קולדצקי שליט"א - היה פיגוע נורא בעיצומו של ליל הסדר במלון 'פארק' בנתניה, ונהרגו באמצע ההגדה 32 איש הי"ד. במוצאי יו"ט הלכתי למרן הגר"ש אלישיב זצ"ל ושאלתי אותו במה צריך להתעורר.

אמר לי הגר"ש: "לתת כבוד לה". [קאמר ולא ידע מאי קאמר, שכן "כבוד" - בגימטריא ל"ב, כמנין ההרוגים].

שאלתי אותו: מה זה "כבוד לה"?
אמר לי: אם התפילה מתחילה בשבע, אזי מגיעים ברבע לשבע, מתעטפים בטלית ובתפילין, אומרים ברכות השחר וקרבתות - זהו "מכבדי אכבד", כפשוטו ממש.

באופן דומה ממש היה מעשה אצל הסטייפלער באדם שאביו היו חולה מאוד בגיל צעיר, ושאל אותו מה יעשה כדי לחיות. אמר לו הסטייפלער: תתרגל לבוא לתפילה בזמן, שכך איתא בגמ' בברכות (ח.) דבני בבל חיו ארבע מאות שנה בזכות שהיה באים לתפילה בזמן, ומצאו סמך לזה מן הפסוק "אשרי שוקד על דלתותי יום יום". אדם רגיל - "אם בגבורות שמונים שנה", והם חיו פי חמש, ומדוע? משום שכיבדו את התפילה.

ומדוע באמת ע"י שבאים לתפילה בזמן, וכן ע"י אמירת "אמן יהא שמיה רבא", מבטלים גזירות רעות? הסביר זאת מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל באופן נפלא:

משל למלך בשר ודם שאחד מנתיניו הכעיס אותו, וגזר עליו המלך גזר דין מוות. וכאשר המלך גוזר - לא שייך לערער על פסק הדין. שאל הנידון למוות את אחד מאוהביו, מה יעשה כדי לפייס את המלך? אמר לו שהמלך אוהב מוזיקה. הלך אותו נידון מאחורי החלון של המלך וניגן שם מוזיקה כה יפה, עד שנתפייס המלך וקרע לו את גזר דינו.

ובנמשל, אמר מרן הגרא"ל, הקב"ה ג"כ אוהב מוזיקה, ברם מהי המוזיקה שלו? כתוב בחז"ל, "כיוון שנכנסים ישראל לבתי כנסיות ואומרים 'אמן יהא שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא', כביכול הקב"ה מנענע בראשו ואומר, 'אשרי המלך שבניו

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

יומא דף נח

מאיזו חציצה צריך להישמר בדברי תורה?

כיון דמחלחל לא חייץ

על לבבך". וכאשר נתבונן היטב, נבין כי מי שלומד תורה לשמה, כלומר: לשם הקב"ה שציוה ללמוד תורה, הרי כפי שכתב הר"ן במסכת נדרים (סב): שהתורה דבוקה על ליבו, שהוא חפץ במצות ה'. אבל מי שקורא ושונה כדי שיהיה רב או ראש ישיבה או כדי שיכבדוהו, אם כן ליבו חפץ בשררה וכבוד, ואם היה יכול להשיג אותם בלי ללמוד תורה, בלי ספק היה טוב בעיניו שבעתיים, אולם מאחר שיודע הוא כי לא ישיג כבוד ללא לימוד תורה, על כן הוא עמל בתורה בעל כרחו. ואם כן, על ליבו של אדם זה לא נמצאת התורה, אלא השררה והכבוד שהם תאוות ליבו, ומכוחם ומהם הוא בא ללמוד תורה, ואם כן השררה והכבוד מהווים חציצה בין ליבו לתורה, ואינו מקיים את 'על לבבו', שמשמעותו על ממש, בלי חציצה, ומה הפלא, איפוא, שאין לימודו מביאו לאהבת השם?! כאשר ילמד האדם תורה לשמה, בודאי יגיע לאהבת השם, שהרי הכתוב מבטיח זאת בפירושו!

(כמוצא שלל רב דברים ו ה ע"פ "אולם המשפט" - בהקדמה)

התורה אומרת 'ואהבת את ה' אלוך ווגו' והיו הדברים האלה וגו' על לבבך' (דברים ו ה). ומפרש שם רש"י על פי המדרש 'והיו הדברים האלה - ומהו האהבה, 'והיו הדברים האלה; שמתוך כך אתה מכיר בקדוש ברוך הוא ומדבק בדרכיו'. לכאורה עולה מכאן שלימוד התורה מביא בהכרח לאהבת השם, ואולם - כתב הגאון רבי יוסף זונדל הוטנר, אב"ד דרטישין ואישישוק - בעוונותינו הרבים הורגלנו לראות לומדים הרבה אשר שקדו ימים רבים בדברים האלה, ועוד לא הריחו מעולם, באהבת ה'.

אלא הוא מבאר שהנה הגמרא ביבמות (קב.) אומרת לגבי דין חליצה, שמנעל על גבי מנעל פסול, משום שנאמר "וחלצה נעלו מעל רגלו" (דברים כה ט), ודרשו חז"ל לא מעל דמעל. כך אמרו גם במסכת זבחים (יט). לגבי בגדי כהונה "ולבש וגו' על בשרו" (ויקרא ו ג) - שלא יהי הדבר חוצץ בינו לבשרו. כך גם הדין לגבי תפילין (שו"ע או"ח סי' כז) שחציצה פוסלת משום שנאמר על ידך, שצריך להניחן על היד ממש, בלי חציצה.

ואף כאן, הלא נאמר "והיו הדברים האלה אשר אנוכי מצוך היום

השו"ת היומי

גבינה צהובה לעכברים

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

ראיתי לגאון אחד שליט"א שהביא ראיה להתיר מדברי רבי דוד ערמאה ברמב"ם פ"ד מהל' שבת קי"ח (נדפס בספר הליקוטים הוצאת פרנקל) שכתב לפרש הדין שנעץ קנה ועליו טרסקל וזרק על גביו פטור ואסור משום הוצאה, ופי' שטרסקל זה מצודה שמניחים עליו דבק ומאכל והעופות באים לאכול ונצודים בדבק שבו, והוכיח הגאון שליט"א שמדובר שזורק עליו בשבת מאכל ודנו על איסור הוצאה משמע שאין בזה משום צידה,

שאלה: הנחתי בחצר מצודת עכברים מערב שבת בכדי שיצודו שם העכברים, ובשבת בבוקר אני רואה שאף עכבר לא נצוד האם מותר לתת בשבת גבינה צהובה במצודה כדי שהעכברים ימשכו להכנס ויתפסו במצודה, או שזה בכלל האיסור להניח מצודה בשבת,

תשובה: אסור לתת בשבת פתיון ע"מ לצוד בעלי חיים והרי הוא כפורס מצודה בשבת, כן הורה מו"ר הגרמ"ש קליין שליט"א.

אליו עופות יתכן שבאמת אסור מדרבנן כדין פורס מצודה בשבת, אבל עיקר ההלכה ברמב"ם בא להשמיע שאינו חייב מן התורה דדינו ככרמלית ע"ש ואל בא ללמדנו שאסור.

אך בדברי הר"ד ערמאה לא נתפרש שהזריקה בשבת היתה לצורך צידה, ויתכן שרק פירש את המשמעות של טרסקל, ואף אם נאמר בפשטות דבריו שזרק בשבת דבר מאכל ע"מ למשון

החפצים בחיים - הפץ חיים יומי

כיצד ידעו כל הבחורים בישיבת ראדין את מי מעריך החפץ חיים ואת מי לא?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'הפץ חיים'

איסור סיפור גנות על השני, מי אמר שהותר לשקר עבור זה? ודן בארוכה שם ולמעשה נשאר בצ"ע].

וכן לספר לשון הרע מבלי להוציא גנות מפיו, וכגון שמשבח פלוני על דברים מסוימים ונמנע מלשבח על ענין אחד [שהשומע מצפה לשמוע ממנו על כך], ובזה יוצא גנאי מתוך דיבורו; וכן כשמשבח קבוצת אנשים ומזכיר כולם בשמותם ומדלג על אחד מהם, שנשמע מדבריו גנות על אותו אחד - יש שכתבו (קובץ קול התורה שם) שמוכח מדברי הח"ח לקמן (כלל ט באמ"ח ס"ק ה), שאם משבח פלוני וניכר מתוך שבחיו שהוא חסר בשאר המעלות, אסור [רק שלא נתברר האם זה לשון הרע או אבק לשון הרע, ויל"ע].

והביא שבספר מגד גבעות עולם (להג"ר שורקין עמ' נה) כתב, שבישיבת ראדין ידעו כל הבחורים את מי העריך הח"ח ואת מי לא, בכך שהיה משבח את האחד ולא את השני, וכתב שם שזה חידוש [ומסתבר שהח"ח ראה בהנהגתו זו עם הבחורים תועלת וצורך, ולכך אין משם ראייה לנדון שלנו].

בסעיף ח' (כלל א' מהלכות לשון הרע) כותב החפץ חיים כי איסור לשון הרע הוא בין אם מספר בפיו ממש, בין אם כותב, בין אומר בפירוש ובין אם רומז. בביאורים ומוספים מביאים נדון בענין זה - מה דינו של סיפור לשון הרע על ידי שתיקה, וכגון שפלוני שואל אותו האם זה נכון שראובן נתפס בגניבה, או ששואל האם פלוני אכזר או טיפש וכדו', והשואל יודע שהנשאל יודע את התשובה. האם מותר לו לשתוק? שהרי שתיקה כהודאה שאכן פלוני גנב וכדו', וא"כ נחשב כלשון הרע ברמז.

יש שכתבו (הגרש"ח לאפיר, קובץ קול התורה נה עמ' סא) כי בהלכות רכילות (כלל א סעי' ח) נקט החפץ חיים בפירוש שמותר לשקר כדי שלא יובן משתיקתו דבר רכילות על השני, מפני השלום. וא"כ רואים ששתיקה נחשבת כדיבור לעניין זה. [אמנם הוסיף וכתב שפלא שלא כתב כן הח"ח גם בהלכות לשון הרע. ולכן אולי צריך לחלק, שבאמת דין זה שייך דוקא ברכילות, שעיקרה הוא דברים שגורמים קפיצת ותועומת בין בני אדם, ולכן הדגיש החפץ חיים: "מפני השלום". אבל בלשון הרע, שהוא

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

איזה חלק של 'תפילה זכה' צריך לומר בעמידה?

Nati Shohat/FLASH90

ואכן, מנהג בני ספרד ובני תימן לומר לאחר הסעודה את תפילת 'לך קלי תשוקתי', שרובה דברי וידוי, ומנהג בני אשכנז לומר את התפילה המכונה 'תפילה זכה', שגם היא כוללת דברי וידוי; ויש שהורה לומר את נוסח הוידוי הרגיל - 'אשמנו', לפני תפילה זכה. וכל הוידויים צריכים להאמר בעמידה; וכן בשעת אמירת חלקי הוידוי שבתפילות הנ"ל, יש לעמוד, כדין אמירת וידוי.

[שו"ע תרו, א, ומשנ"ב א, ב רד; ביאורים ומוספים דרשו, 1-2; רמב"ם תשובה א, א, רב, ז]

אדם שעבר עבירה, בין בזדון ובין בשגגה, כשיעשה תשובה וישוב מחטאו, חייב להתוודות לפני השי"ת. ולכן, ביום הכיפורים, שהוא זמן תשובה לכל - חובה על כל אדם להתוודות על חטאיו. ותיקנו רבותינו ז"ל להתוודות בכל חמש התפילות של יום הכיפורים, ובנוסף, תיקנו להתוודות בערב יום הכיפורים סמוך לשקיעת החמה, לפני 'הסעודה המפסקת'. ויש אומרים, שצריך להתוודות גם לאחר הסעודה, בסמוך ממש לשקיעה, ולכתחילה יש להחמיר כדבריהם.

האם מותר לאדם לפרסם את חטאיו?

ויש שהסתפק בדבר. ופירוט החטאים בסדרי 'אשמנו' ו'על חטא', מותר, כיון שהוא חלק מנוסח התפילה המתוקן לכל. ויש אומרים, שאם החטא הוא בין אדם לחבירו, ראוי לפורטו. ואם החטא התפרסם - אם הוא בין אדם לחברו, מותר לפורטו; ואם הוא בין אדם למקום, נחלקו הפוסקים אם מותר לפורטו; (ויש אומרים, שמצוה לפרסמו, כדי שיתפרסם שעשה תשובה, וגם כדי שיתבייש יותר).

[שו"ע תרו, ב, משנ"ב ה-ט, ושעה"צ ג רה; ביאורים ומוספים דרשו, 6-8; וראה משנ"ב יב, ושעה"צ יא]

בהמשך לאמור: מצות 'וידוי' היא, שיאמר "חטאתי", אבל, כשמתוודה בלחש, רצוי לפרט את החטא, כדי שיתבייש בחטאו. וראוי לפרט את החטאים בתוך סדר הוידוי של 'אשמנו', לפי סדר א' ב', כי תיקנו להתוודות בסדר זה, משום שהחוטא פוגם בעשרים ושתים אותיות התורה. ברם, כשמתוודה בקול בפני רבים - אם החטא לא התפרסם, אסור לפורטו, מפני שאין זה כבוד המקום שמפרסם שחטא כנגדו. ויש שכתב, שמותר לפרסם חטא כדי להסיר חשד מאחרים,

האם 'חציצה' פוסלת את הטבילה בערב יום הכיפורים?

שערות, יפריד בידיו את השערות במידת האפשר. וגם מי שאינו טובל, אלא שופך על עצמו 'תשעה קבין' מים (ראה תקציר לאתמול), עליו להקפיד על דיני 'חציצה' אלו. ואבל בתוך ימי השלושים, אף אם הוא מבני אשכנז - שנוהגים שלא לרחוץ במים חמים כל ימי השלושים - רשאי לרחוץ במים חמים בערב יום הכיפורים במטרה להסיר חציצה מגופו לקראת הטבילה.

[שו"ע תרו, ד, ומשנ"ב כו; ביאורים ומוספים דרשו, 46 ר' 48]

ב'טבילת עזרא' בכל ימות השנה, 'חציצה' אינה פוסלת, אלא אם כן היא מופיעה על פני רוב הגוף. אולם, בנוגע לטבילה בערב יום הכיפורים, כתבו רבים מהפוסקים שחובה להקפיד על דיני ה'חציצה' בדומה לטבילה דאורייתא, והיינו שצריך שלא תהיה חציצה אפילו במיעוט הגוף. ולכן, יש לגזוז צפורניים לפני הטבילה, לצחצח היטב את השיניים וביניהן, להתרחץ במים חמים, ולסרק את השערות; ומי שמקפיד שלא לסרק את זקנו ופיאותיו מחשש לאיסור בתלישת

* מנהג ישראל לטבול במקוה טהרה בערב יום הכיפורים, כדי להיטהר מטומאה, ומשום שבמועד זה אנחנו שבים בתשובה על כל חטאינו, והשב בתשובה דומה לגר המתגייר, שהטבילה חובה היא לו.
* מצוה מן התורה להיטהר מכל טומאה בשלוש הרגלים, ונחלקו הפוסקים אם מצוה זו אמורה גם ביום הכיפורים, וכן נחלקו אם מצוה זו קיימת בזמן הזה.
* מי שציער את חברו ולא הספיק לבקש את מחילתו לפני מיתתו, יבקש את מחילתו על קברו, בנוכחות עשרה אנשים, ויאמר: "חטאתי לאלקי ישראל ולפלוגי זה, שחטאתי לו בחטא פלוני".

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

כיצד יש לנהוג בנוגע לקריעה על ירושלים ומקום המקדש כשרואה אותם בזה אחר זה?

את ירושלים תחילה, וקרע, יקרע נוסף בבגדיו בעת ראיית מקום המקדש; ואם ראה את מקום המקדש תחילה וקרע, יוסף קרע כלשהו (ולא באורך 'טפח', ראה להלן) בבגדיו בעת ראיית ירושלים. ורשאי אדם לעצום את עיניו בטרם יגיע למקום שבו רואים את ירושלים העתיקה, ולפוקחן רק בהגיעו למקום המקדש; ויש מגדולי ישראל שהקפיד לעשות כך, מחמת שהיה ספק בידו מהיכן מתחילה העיר ירושלים המחייבת בקריעה.

[שו"ע תקס"א, ב, ומשנ"ב ט"י; ביאורים ומוספים דרשו, 3, 4, 107]

לאחר חורבן ירושלים, תיקנו חכמינו ז"ל, שהרואה את ירושלים (העתיקה) בחורבנה, יקרע את בגדיו. וכן תיקנו שהרואה את מקום המקדש, יקרע את בגדיו. ומהו נחשב ל'מקום המקדש' לענין זה? יש אומרים, ריצפת העזרה; ויש אומרים, שאף ראיית כיפת בית תפלתם של הגויים הנמצא במקום המקדש, מחייבת בקריעה; ויש שסברו, שאף ראיית הכותל המערבי בלבד מחייבת בקריעה. וכשרואה את ירושלים ומקום המקדש בזה אחר זה - אם ראה

הלוח היומי

כ"ח בסיון | רבי שמשון אהרן ב"ר אברהם יצחק פולונסקי זצ"ל, אב"ד טעפליק

יארצייט:

תרל"ג: רבי משולם פייש ב"ר מרדכי זצ"ל, אב"ד ניר-טאהש.
תרל"ד: חכם אברהם חיים ב"ר מסעוד חי אדאדי זצ"ל, ראב"ד בטרופולי, ובעל ויקרא אברהם, השומר אמת ועוד.
תש"ח: רבי שמשון אהרן ב"ר אברהם יצחק פולונסקי זצ"ל, אב"ד טעפליק.
תשנ"א: רבי ישראל זאב ב"ר אברהם צבי גוטסמן זצ"ל, ר"י נצח ישראל ובעל קונטרס השיעורים.
תשע"א: רבי חיים שטיין זצ"ל, ר"י טעלז בקליבלנד.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

אין תפילה שהולכת ריקם

כתב המבי"ט: גם אם תפילתו על ענין שאלתו לא תהיה מקובלת לסיבה שכבר נגזרה גזירה עליו או לסיבה ידועה לפניו יתברך, עם כל זה תפילתו תחשב לו לצדקה בעולם הבא, וגם בעולם הזה יאכל פירות התפילה דמיון מה ששאל מהשי"ת.
(בית אלוקים להמבי"ט שער התפילה פרק טו)

אף אם התפללנו ולא נעננו נזכור שאין תפילה שהולכת לאיבוד, ומלבד שכר התפילה שיש בידינו, נזכה לשפע או ישועה בעניין אחר.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il